

Podpisem vše začíná

Dlouhodobá prokazatelnost elektronických
podpisů a pečetí

Petr Dolejší, SEFIRA, Senior Solution Consultant

PRAGUE
Czech Republic

50
employees

2 MILIARDY
dokuments managed
by OBELISK

7 mil. EUR
turnover

EXPERIENCES
since 1995

Agenda

- Elektronický podpis není vše
- Co s podepsanými dokumenty dál
- Uchovávání el. podpisů/pečetí vs el. archivace
- Legislativní podpora – EU vs lokální

Elektronický podpis
není vše

Elektronický podpis už zvládne skoro každý

- Největší pozornost se stále věnuje problému, jak naučit uživatele el. podepisovat
- ... a když už to umí, tak aby to zvládl lepším typem podpisu

- Od biometrie po pohodlné služby kvalifikovaného el. podpisu v rámci EUDI walletu
- ... nejlépe když to uživatel skoro nevnímá (*jako něco složitého*)

- Drtivá většina digitalizačních projektů si klade za cíl, převést papírové dokumenty na elektronické ideálně s el. podpisem
- ... ale málokdy řeší, co se s takovými dokumenty bude dít dále

Aktuální trendy uplatnění el. podpisu

- Dokumenty související s finančními službami
 - internetové/mobilní bankovníctví, pojišťovny, investiční služby
- ... ne vždy je jasné, jaká úroveň podpisu je použita (*cokoliv od prostého výše*)
 - trendem v bankách je dnes vzdálený kval. el. podpis
- Digitalizace personálních procesů - eHR
- ... skoro celý životní cyklus od nástupu až do odchodu
 - odchody a situace po odchodech mají stále rezervy, ale wallet pomůže
- Veřejná správa se snaží zjednodušovat pomocí fikce podpisu
- ... např. „zneužití“ el. identifikace

Co s elektronickými
dokumenty dál

Platnost vs. ověřitelnost el. podpisů

- Podpisy, pečeti, časová razítka – skvělé kryptografické mechanismy s „omezenou“ platností
- ... je to ale opravdu tak?

- Certifikáty mají sice omezenou časovou platnost, ale nic to neříká o právní platnosti výsledných prvků
- ... neboť el. podpis je platný i po skončení platnosti příslušných certifikátů, či dokonce i po jeho odvolání

- Omezená platnost nás omezuje především ve schopnosti dlouhodobého ověřování/prokazování platnosti jednotlivých prvků
- ... a zde se dostáváme k tématu dlouhodobé péče o el. dokumenty resp. zjednodušeně k elektronické archivaci

Účel a předmět elektronické archivace

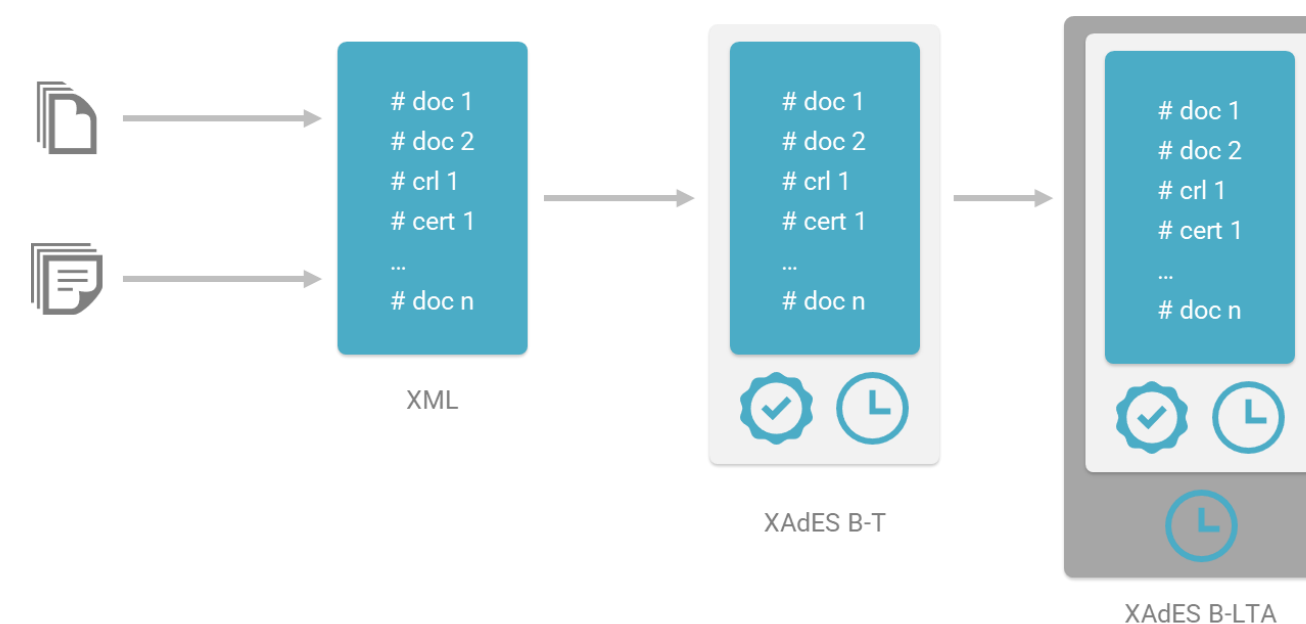
- Fixace archivovaného obsahu kryptografickými prostředky
 - pečeti a časová razítka
- Udržení ověřitelnosti elektronických podpisů a pečeti
 - uchovávání v souladu s nařízením eIDAS i lokální legislativou
 - v souladu s ETSI standardy
- Typické předměty el. archivace
 - elektronické dokumenty (PDF, Office)
 - multimediální soubory (audio, video, obrázky)
 - strukturovaná data (XML, JSON)
 - poštovní zprávy (email, ISDS)

Bez validace není archivace

- **Validace** ověřuje a popisuje současný/dostupný stav
 - ověření formátu podpisu/pečeti
 - kontrola integrity
 - kryptografická ověření
 - ověření důvěryhodných kotev dle EU TSL resp. interní důvěry
 - validace certifikátů
 - kontrola revokací
 - posuvy času dle přítomnosti časových razítek
 - ...

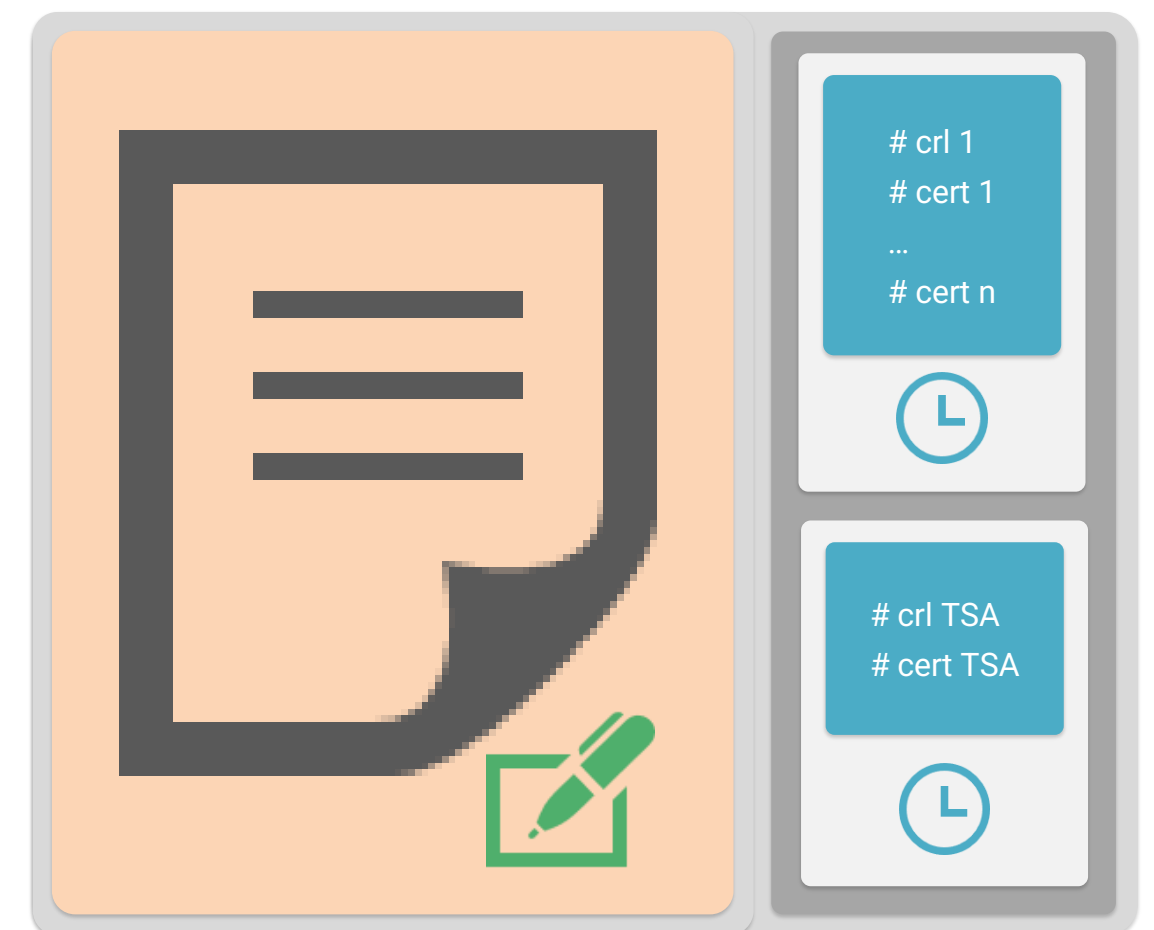
- **Uchovávání** zajišťuje dlouhodobé důvěryhodné uchování těchto informací pro možnost budoucího opakovaného ověření

Uchovávání vs archivace

Uchovávání vs archivace

- Principiálně se může jednat o hru se slovy, protože různé skupiny jsou na různé termíny háklivé, protože jsou nejednoznačné
- ... viz mnohovýznamné slovo archivace (paměťové instituce, zálohování, dlouhodobé uložení, ...)
- Služby dle nařízení eIDAS to mají celkem odlišené
 - **Uchovávání** shromažďuje doplňkové informace nutné pro dlouhodobé ověření el. podpisů a pečeti
 - **Archivace** je na druhou stranu zaměřena na samotné dlouhodobé uchovávání přímo jednotlivých dokumentů
- **Pro dlouhodobou péči a prokazatelnost je třeba obojí**
- **... tedy archivace uchovávající všechny potřebné informace**

Služby vytvářející důvěru dle eIDAS

- **Nařízení** Evropského parlamentu a Rady EU č. 910/2014 ze dne 23.7.2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES („**eIDAS**“)
- Kval. služba **uchování el. podpisů a pečetí** – možné od roku 2016
 - služba je sice definována, ale standardy pro její akreditaci nejsou úplně nejvhodnější díky zaměření na paměťové instituce
- Kval. služba **archivace el. dokumentů** – lze očekávat nejdříve od 2025
 - nově zaváděná služba v rámci revize nařízení eIDAS
 - zde jsou stávající standardy asi více na místě, ale až prováděcí akty upřesní samotné požadavky na tuto novou službu
- **Ideálem pro zákazníka bude služba kombinovaná** (*prakticky i legislativně*)

Národní legislativa může být překážkou

- Komerční subjekty mají obecně zdravý přístup k dlouhodobé péči o el. dokumenty
 - uvědomují užitečnost takového konání
 - umí si spočítat rizika v případě špatné péče např. při soudní při
 - legislativa a standardy jsou pro ně vhodným vodítkem
 - **i tak ale dokáží celou problematiku velmi bagatelizovat**
- Veřejné subjekty jsou na druhou stranu sešněrovány protichůdnými požadavky legislativy, která klade důraz na proces oproti „best practice“
 - životní cyklus dokumentů je řízen kolečkem **příjem → spisová služba → dig. spisovna → Archiv**
- Problémy tohoto nastavení
 - digitální spisovna **není primárně ani archivace ani uchovávání**, ale Records Management
 - pokud se do uchovávání nezařadí co nejdříve po přijetí, **může organizace ztratit schopnost** dlouhodobě prokazovat důvěru el. dokumentů
 - legislativa nabízí zkratky (auditní log) místo podpory nezávisle ověřitelných postupů dle standardů

Podpisem to nekončí, ale teprve začíná

- Nebojte se pokládat šouravé otázky jako:
 - Kde najdu moje dokumenty za 10/20/30 let?
 - Nebudou pro mě el. dokumenty u soudů spíš přítěží?
 - Budou mi ty dokumenty pořád k něčemu a jak dlouho je vlastně potřebuju?
 - A jak to celé vlastně funguje?
 - Proč mi nestačí časové razítko?
 - ...
- Elektronické dokumenty dnes stále **vzbuzují** neopodstatněnou **nedůvěru**
- ... ale při **správné** (*nejenom dlouhodobé*) péči **jsou mnohem důvěryhodnější** než ty listinné

Děkuji za pozornost

